

Marta PADUSZYŃSKA*

 <https://orcid.org/0000-0002-6156-0154>

Bartłomiej PAWLAK**

 <https://orcid.org/0000-0002-1661-6665>

RYNEK USŁUG PŁATNICZYCH W POLSCE W ŚWIETLE ZMIAN PRAWNYCH IMPLEMENTUJĄCYCH POSTANOWIENIA DYREKTYWY PSD2

Abstrakt

Przedmiot badań: W artykule przybliżono najbardziej doniosłe zagadnienia związane z pełnym stosowaniem pakietu regulacyjnego PSD2 w obrębie rynku usług płatniczych. Zobrazowano zarówno obecny stan krajowego rynku, jak i perspektywy jego rozwoju. Całość zestawiono z nadchodzącymi zmianami w sektorze bankowym oraz podjęto próbę oszacowania kluczowych zmian, jaka czeka nas po pełnym wdrożeniu dyrektywy PSD2.

Cel badawczy: Celem autorów była próba przedstawienia zachodzących przeobrażeń na rynku usług płatniczych w Polsce w świetle kluczowych zmian prawnych, związanych z implementacją unijnej dyrektywy dotyczącej usług płatniczych, tj. PSD2, będącej odpowiedzią na dynamiczny rozwój płatności elektronicznych i związanych z tym zagrożeń.

Metoda badawcza: Artykuł został oparty w znacznej części na przeglądzie, analizie i syntezie wybranych publikacji oraz dostępnych danych statystycznych, a także rozwinięty o przytoczenie wyników badań innych autorów w omawianym zakresie.

Wyniki: Rosnąca liczba podmiotów na rynku usług płatniczych wpływa na usprawnianie procesu płatności, zwiększając konkurencję dla banków. Z drugiej strony wywołuje to nowe problemy związane z ochroną prywatności użytkowników i zapobieganiem oszustwom, takim jak np. *phishing*. Nowe przepisy porządkują szereg kwestii w obliczu zmieniającego się rynku usług płatniczych, pozostawiając także niepewność co do pełnej poprawności ich funkcjonowania.

Słowa kluczowe: PSD2, usługi płatnicze, bankowość elektroniczna, otwarta bankowość.

Klasyfikacja JEL: G18, G21, G23, O16

---

* Mgr, Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Katedra Bankowości Centralnej i Pośrednictwa Finansowego; e-mail: marta.paduszynska@uni.lodz.pl

** Mgr, Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Katedra Bankowości Centralnej i Pośrednictwa Finansowego; e-mail: bartlomiej.pawlak@uni.lodz.pl

1. Wstęp

Wzrost liczby podmiotów biorących udział w procesie realizacji usług płatniczych sprzyja wprowadzaniu na rynek usług płatniczych nowych rozwiązań służących dokonywaniu płatności. Tym samym może to wpływać na stopniowe usprawnianie procesu płatności, jak również nasilać konkurencję dla banków ze strony innych podmiotów, na czym mogą skorzystać użytkownicy¹. Wywołuje to jednak także nowe problemy, np. na tle ochrony prywatności i zapobiegania oszustwom – w związku z dostępem tych podmiotów do danych związanych z rachunkami bankowymi użytkowników, a także w kontekście zdalnej autoryzacji klientów.

Ustawa implementująca postanowienia dyrektywy PSD2 w polskim prawie krajowym weszła w życie 19 czerwca 2018 r.² Od tego momentu rozpoczęła się również tzw. drugi okres przejściowy PSD2 – od wdrożenia dyrektywy, do momentu wejścia w życie regulacyjnych standardów technicznych (RTS), zaplanowanych na 14 września 2019 r. Do tego czasu banki zobowiązane są udostępnić interfejs programowania aplikacji tzw. API (z ang. *Application Programming Interface*) umożliwiający komunikację z podmiotami trzecimi tzw. TPP (z ang. *third-party payment service provider*). Pozwoli to na realizację szeregu usług przez TPP w imieniu użytkownika powiązanych z jego rachunkiem / rachunkami. Zgodnie z RTS³ banki do połowy marca 2019 r. zostały zobligowane, aby udostępnić swoje środowiska testowe i dokumentację uprawnionym podmiotom.

Celem opracowania jest identyfikacja kluczowych przeobrażeń na rynku usług płatniczych w świetle zmian prawnych implementujących postanowienia unijnej dyrektywy PSD2, będącej odpowiedzią na dynamiczny rozwój płatności elektronicznych i związanych z tym zagrożeń.

¹ W. Szpringer, *Kierunki regulacji sektora fin-tech na rynku usług finansowych*, Alterum, Ośrodek badań i analiz systemu finansowego, marzec 2017, s. 47.

² Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 1075).

³ Regulacyjne standardy techniczne są wydawane na podstawie art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu UE – wersja skonsolidowana (Dz. Urz. C326/49 z 26 października 2012 r.), s. 47.

2. Dyrektywa PSD2 w dobie przeobrażeń na rynku usług płatniczych

Dyrektywa PSD2 (*Payment Services Directive II*)⁴ to kontynuacja pierwszej dyrektywy Parlamentu Europejskiego w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego z dnia 13 listopada 2007 r.⁵ Jest ona odpowiedzią na zmiany, jakie dokonały się na rynku usług płatniczych pod względem rozwoju innowacji technologicznych. W momencie uchwalenia PSD1 dominującym środkiem płatniczym była gotówka, większość dyspozycji finansowych wiązała się z wizytą w oddziale banku, płatności internetowe dopiero powstawały, a papierowe wnioski, faktury czy umowy były standardem. Od tamtego czasu dynamiczny rozwój technologii oraz digitalizacja sektora finansowego sprawiły, że dotychczasowa regulacja rynku płatności stała się nieaktualna i niewystarczająca dla panujących warunków. Mimo wydania wielu poprawek wciąż istniała potrzeba znalezienia kompleksowego rozwiązania – był to główny argument do uchwalenia PSD2⁶. Obrany kierunek nowej dyrektywy skupił się przede wszystkim na silniejszym zintegrowaniu rynku płatniczego, stworzeniu równych szans dla wszystkich podmiotów świadczących na nim usługi oraz zwiększeniu bezpieczeństwa i ochrony konsumentów⁷. Uchwalona 25 listopada 2015 r. dyrektywa PSD2 wprowadza szereg kluczowych zmian, a najważniejsze z nich zostały przedstawione w dalszej części artykułu.

3. Rynek usług płatniczych w Polsce

Podmioty świadczące usługi płatnicze, w tym pośrednicy przyjmujący wpłaty i prowadzący rachunki płatnicze klientów, są częścią krajowego systemu płatniczego. Na rynku polskim do III kwartału 2011 r. nie było specjalnych regulacji,

⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylająca dyrektywę 2007/64/WE (dalej: PSD2).

⁵ Dyrektywa 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego (Dz. Urz. UE L 319/1), dalej PSD.

⁶ S. Kasiewicz, *Korzyści i koszty PSD2 w świetle wyników badań*, Zarządzanie i Finanse 3/1, Wydział Zarządzania – Uniwersytet Gdański 2016, s. 102–104.

⁷ London Economics and iff in association with PaySys, *Study on the impact of directive 2007/64/EC on payment services in the internal market and on the application of regulation (EC) NO 924/2009 on cross-border payments in the community*. Contract Markt/2011/120/H3/ST/OP, Annexes to Final report 2013/02, s. 133–135.

dotyczących usług płatniczych ani kompleksowego nadzoru nad podmiotami rynku usług płatniczych. Brak szczególnych regulacji działalności pośredników oferujących usługi płatnicze skutkowało m.in. tym, że podmioty mogły powstawać i prowadzić swoją działalność na podstawie ogólnych przepisów dotyczących działalności gospodarczej⁸. Przedstawiona sytuacja rodziła różne konsekwencje, także negatywne, i wskazywała na konieczność wprowadzenia regulacji tej części rynku finansowego. Co więcej, na skutek przyjęcia przez Parlament Europejski i Radę Unii Europejskiej w 2007 r. dyrektywy w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, tj. PSD, której celem było ujednoczenie i uporządkowanie zasad prawnych w zakresie świadczenia usług płatniczych we wszystkich krajach Unii Europejskiej, koniecznym stało się uchwalenie 19 sierpnia 2011 r. ustawy o usługach płatniczych⁹, regulującej działalność wszystkich podmiotów świadczących usługi płatnicze w Polsce.

Zgodnie z opublikowanymi przez Narodowy Bank Polski danymi przed wprowadzeniem ustawy o usługach płatniczych, tj. w połowie 2011 r., w Polsce działało ogółem 1035 podmiotów świadczących usługi płatnicze, które obsługiwały swoich klientów przez sieć 39 193 placówek¹⁰. W okresie od 2011 do połowy 2014 r. (tj. trzy lata po wprowadzeniu ustawy o usługach płatniczych) liczba podmiotów świadczących usługi płatnicze wzrosła o blisko 60% (tj. z poziomu 1035 do 1642). Wprowadzenie ustawy o usługach płatniczych, będącej konsekwencją europejskiej dyrektywy PSD, umożliwiło innym podmiotom niż banki świadczenie usług płatniczych wymienionych w załączniku do tej dyrektywy, poprzez objęcie tych podmiotów nadzorem ostrożnościowym oraz zapewnienie ochrony użytkownikom korzystającym z usług tych podmiotów.

3.1. Rynek płatności elektronicznych jako kluczowy obszar rozwoju na rynku usług płatniczych

Rynek płatności elektronicznych należy do tych segmentów gospodarki, które mają olbrzymi potencjał rozwojowy. Początkowo była to tzw. bankowość terminalowa umożliwiająca posługiwanie się kartami płatniczymi. Dynamiczny rozwój usług bankowości elektronicznej zaobserwować można od roku 2000, kiedy to powstał pierwszy bank internetowy. Od tego czasu w ciągu kolejnych

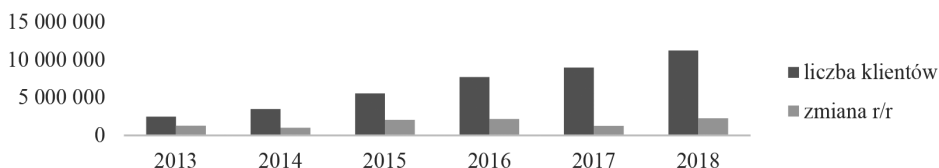
⁸ G. Woźniewska, *Problemy rynku usług płatniczych w Polsce po zmianach regulacyjnych*, *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska Lublin – Polonia*, Sectio H, 2015/XLIX/4, s. 686.

⁹ Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz.U. z 2011 r., nr 199, poz. 1175).

¹⁰ NBP, *Ocena funkcjonowania polskiego systemu płatniczego w I półroczu 2011 roku*, 2011, s. 30.

czterech lat liczba użytkowników bankowości internetowej wzrosła aż 47 razy¹¹. Obok kanału internetowego jednym z najszybciej rozwijających się segmentów rynku finansowego jest mobilny kanał dystrybucji usług bankowych. Rosnące zainteresowanie tym sposobem komunikacji klienta z bankiem potwierdzają dane przedstawione na wykresie 1.

WYKRES 1: Liczba użytkowników bankowości mobilnej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PRnews.pl: <https://prnews.pl/raporty/bankowosc-mobilna>; stan na 2.07.2019 r.

Z danych publikowanych przez PRnews.pl wynika, że liczba użytkowników bankowości mobilnej w okresie 2013–2018 wzrosła ponad trzykrotnie, sięgając na koniec 2018 r. ponad 11,2 mln. W stosunku do 2017 r. liczba użytkowników wzrosła o 2,2 mln (w ujęciu procentowym o ponad 25%, z kolei w stosunku do 2013 r. – blisko 353%). Natomiast według badania przeprowadzonego przez NBP w roku 2016 posiadanie i korzystanie z bankowości mobilnej deklarowało 28% badanych¹². Były to w większości (59% badanej grupy) osoby w wieku 18–24 lata.

3.1.1. Rozwój rynku płatności bezgotówkowych

Wprowadzone zmiany prawne w zakresie usług płatniczych sprzyjają rozwojowi obrotu bezgotówkowego i zwiększeniu szybkości realizacji płatności przez użytkowników, przyczyniając się do dalszego rozwoju społeczeństwa informacyjnego¹³. Różnego rodzaju analizy, raporty i statystyki potwierdzają ogólną i raczej niekwestionowaną tezę, że obrót bezgotówkowy jest jednym ze wskaźników poziomu obrotu gospodarczego danego kraju. Kraje rozwinięte są bo-

¹¹ M. Polasik, *Rozwój bankowości elektronicznej w Polsce – w świetle badań ankietowych*, Bank i Kredyt, sierpień 2005, s. 60.

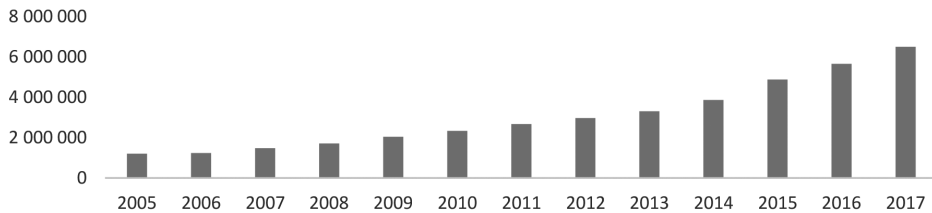
¹² NBP, *Wybrane wyniki badania Polaków nt. korzystania z usług bankowych i płatności 2016*, styczeń 2017, s. 21.

¹³ NBP, *Diagnoza stanu rozwoju obrotu bezgotówkowego w Polsce*, Warszawa 2013, s. 3.

wiem jednocześnie liderami na rynku kart płatniczych, płatności internetowych czy liczby rachunków bankowych¹⁴.

Rynek płatności bezgotówkowych w Polsce zaczął rozwijać się dynamicznie od początku lat 90. XX w. za sprawą uruchomienia pierwszego terminalu POS. Transakcje bezgotówkowe obejmują przede wszystkim transakcje dokonywane przy użyciu kart płatniczych, polecenia przelewu, polecenia zapłaty oraz, w przypadku niektórych krajów, również przy użyciu czeków i instrumentów pieniądza elektronicznego¹⁵. Na wykresie 2 zaprezentowano statystykę dotyczącą obrotu bezgotówkowego w Polsce w latach 2005–2017.

WYKRES 2: Liczba transakcji bezgotówkowych w Polsce w latach 2005–2017 (w tys.)

Źródło: NBP, *Diagnoza stanu rozwoju obrotu bezgotówkowego w Polsce*, Departament Systemu Płatniczego, Warszawa (raporty za poszczególne lata).

W latach 2005–2017 widoczny był stały wzrost wykorzystywania w Polsce bezgotówkowych instrumentów płatniczych. W omawianym okresie liczba transakcji bezgotówkowych w Polsce wzrosła pięciokrotnie, osiągając w roku 2017 poziom blisko 7 mld. Procentowy udział bezgotówkowych instrumentów płatniczych w ogólnej liczbie transakcji zaprezentowano w tabeli 1.

Jak wynika z powyższych danych, wśród transakcji bezgotówkowych w Polsce w 2017 r. dominowały transakcje kartami płatniczymi (podobnie w roku 2015 i 2016)¹⁶. Natomiast do roku 2015 największy odsetek stanowił przelew bankowy (osiągając w 2006 r. aż 70% udziałów w ogólnej liczbie transakcji). Udział poleceń zapłaty nadal miał marginalne znaczenie (0,43%

¹⁴ *Ibidem*, s. 2.

¹⁵ NBP, *Departament Systemu Płatniczego, Porównanie wybranych elementów polskiego systemu płatniczego z systemami innych krajów Unii Europejskiej za 2017 rok*, Warszawa 2018, s. 31.

¹⁶ Należy w tym miejscu podkreślić, że Polska należy do grona krajów o najwyższym użyciu kart zbliżeniowych na świecie. Według szacunków NBP, karty zbliżeniowe stanowią blisko 85,7% wszystkich kart płatniczych w Polsce, jak również mają one coraz wyższy udział w liczbie i wartości transakcji kartowych.

w roku 2017). Dominację kart płatniczych na rynku płatności elektronicznych potwierdzają wnioski z raportów, takich jak: „Portfel Polaka 2017”¹⁷, czy „Płatności cyfrowe 2018”¹⁸. Dużą popularnością cieszą się także aplikacje mobilne na telefon, umożliwiające dokonywanie płatności BLIK. Największe zmiany widać właśnie w obszarze aplikacji mobilnych – 8% badanych zadeklarowało wykorzystywanie płatności Apple Pay, Google Pay czy płatności zegarkiem Garmin Pay i Fitbit Pay¹⁹. Wyniki przytoczonych badań potwierdzają to, że klienci preferują rozwiązania praktyczne, wybierając szybkość i wygodę, a tym samym otwartość na nowinki technologiczne.

TABELA 1: *Udział procentowy bezgotówkowych instrumentów płatniczych w ogólnej liczbie transakcji bezgotówkowych w Polsce w latach 2005–2017*

Okres	Przelewy (%)	Karty płatnicze (%)	Polecenie zapłaty (%)	Czeki (%)
2005	62,21	21,87	0,98	0,026
2006	70,05	28,68	1,25	0,016
2007	67,40	31,28	1,31	0,011
2008	65,10	33,64	1,24	0,013
2009	64,40	34,48	1,10	0,012
2010	62,88	36,14	0,97	0,008
2011	60,76	38,36	0,87	0,004
2012	58,37	40,85	0,79	0,004
2013	55,59	43,71	0,70	0,003
2014	51,04	48,34	0,61	0,003
2015	48,98	52,35	0,51	0,002
2016	43,01	56,52	0,47	0,002
2017	40,20	59,36	0,43	0,001

Źródło: jak wyżej.

¹⁷ **Izba Gospodarki Elektronicznej i Mobile Institute**, *Portfel Polaka, Płatności, budżet, inwestycje i oszczędności*, lipiec 2017, s. 15.

¹⁸ **Izba Gospodarki Elektronicznej**, *Płatności Cyfrowe 2018*, s. 12.

¹⁹ *Ibidem*, s. 12.

Banki muszą konsekwentnie stawiać na wdrażanie innowacji stanowiące istotny czynnik, pozwalający na zdobycie przewagi konkurencyjnej i budowanie pozytywnego doświadczenia z klientem. Należy podkreślić także, że technologiczna transformacja banków w dużym stopniu związana jest z coraz większą obecnością FinTech'ów na rynku finansowym. W raporcie „FinTech Adoption Index, 2017 EYGM Limited” wskazano, że udział FinTech'ów w zakresie usług płatniczych wzrósł z 18% w 2015 r. do 50% w roku 2017”²⁰.

4. Dyrektywa PSD2 i kluczowe zmiany na rynku usług płatniczych

4.1. Zgłaszanie nieautoryzowanych transakcji płatniczych

Dyrektywa PSD2 znacząco rozszerza narzędzia ochrony konsumenta w zakresie transakcji płatniczych. Kwalifikowane są zarówno płatności dokonywane w obrębie EOG (Europejskiego Obszaru Gospodarczego), jak i płatności „One Leg Out” (transakcje, w przypadku których odbiorca lub inicjator płatności znajduje się poza EOG) – bez względu na walutę transakcji. W przypadku stwierdzenia i zgłoszenia przez konsumenta nieautoryzowanej płatności, pełną odpowiedzialność ponosi dostawca. Zobowiązany jest on bezzwłocznie zwrócić płatnikowi kwotę reklamowanej transakcji – zakładając, że po stronie płatnika nie ma podstaw do podejrzenia oszustwa. Nieautoryzowana transakcja powinna zostać zgłoszona przez płatnika do 13 miesięcy od dnia wykonania transakcji lub obciążenia rachunku²¹. W przypadku niedotrzymania terminu na płatnika nakładana jest odpowiedzialność do równowartości 50 euro (obniżona z 150 euro). Od tej zasady występują wyjątki, a mianowicie w sytuacji gdy utrata spowodowana została zaniedbaniem ze strony pracownika lub dostawcy usług płatniczych oraz kiedy płatnik nie ma możliwości stwierdzenia kradzieży lub utraty instrumentu płatniczego przed płatnością²².

4.2. Weryfikacja tożsamości klienta – procedura silnego uwierzytelnienia (SCA)

Dyrektywa PSD2 szczegółowo określa, w jaki sposób powinna zostać zweryfikowana tożsamość użytkownika przez dostawcę usług płatniczych. Procedura szczegółowej weryfikacji nazwana została „silnym uwierzytelnianiem” i powinna zostać zainicjowana, gdy płatnik²³:

²⁰ EY, *FinTech Adoption Index 2017 The rapid emergence of FinTech*, s. 14

²¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych..., art. 71.

²² *Ibidem*, art. 74.

²³ *Ibidem*, art. 97.

- w trybie online uzyskuje dostęp do swojego rachunku płatniczego,
- inicjuje elektroniczną transakcję płatniczą,
- przeprowadza operację / czynność za pomocą kanału zdalnego, która może wiązać się z podwyższonym ryzykiem oszustwa płatniczego lub innymi nadużyciami.

W powyższych przypadkach dostawca usług płatniczych zobowiązany jest do zastosowania dwuetapowej weryfikacji tożsamości, opartej na przynajmniej dwóch niezależnych elementach z kategorii²⁴:

- **Wiedza** – coś, co wie jedynie użytkownik (np. hasło, login, kod PIN / SMS);
- **Posiadanie** – coś, co posiada wyłącznie użytkownik (np. aplikacja mobilna, token);
- **Cechy klienta** – coś, czym jest tylko użytkownik – poprzez wykorzystanie biometrii (np. skan siatkówki lub odcisku palca)²⁵.

Niezależność powyższych elementów opiera się na tym, że naruszenie jednego z nich w żaden sposób nie osłabia wiarygodności pozostałych, przy jednoczesnym braku osłabienia danych użytkowników.

4.3. Nowe podmioty na rynku usług płatniczych

Od czasu przyjęcia pierwszej dyrektywy (2007/64/WE) w obszarze usług płatniczych realizowanych w kanałach elektronicznych pojawiły się nowe rozwiązania w zakresie inicjowania płatności dla handlu elektronicznego. Płatności odbywają się poprzez ustanowienie interfejsu programistycznego aplikacji (API – *Application Programming Interface*) między stroną internetową akceptanta a platformą bankowości internetowej dostawcy usług płatniczych. Informacja o zainicjowaniu/dokonaniu transakcji przez użytkownika pozwala dostawcy na przyspieszenie procesu dostarczenia towaru/wykonania usługi. Jest to więc rozwiązanie korzystne zarówno dla konsumentów, jak i akceptantów. Co więcej, transakcje mogą być dokonywane natychmiastowo bez użycia karty płatniczej. Przykładem podmiotów świadczących usługi bramki płatności online mogą być: Przelewy24, PayU, TPay, Dotpay. Dodatkowo pojawiły się usługi uzupełniające, pozwalające na pozyskanie informacji o rachunkach. Użytkownik ma więc możliwość pozyskania zagregowanych informacji i wgląd do swoich rachunków posiadanych u dostawcy usług płatniczych. Informacje, podobnie jak poprzednio, udostępniane są przez interfejs programowy.

²⁴ *Ibidem*, art. 98.

²⁵ *Ibidem*, art. 4 pkt 30.

Ponieważ powyższe usługi nie były regulowane przez pierwszą dyrektywę PSD (2007/64/WE), pojawiały się liczne problemy prawne z bezpieczeństwem, odpowiedzialnością oraz ochroną danych użytkowników. Wraz z wprowadzeniem PSD2 postanowiono uregulować prawnie te zagadnienia. Tym samym największą zmianą, jaką niesie ze sobą dyrektywa PSD2, jest pojawienie się tak zwanych podmiotów trzecich (TPP – *Third Party Providers*²⁶) oraz otwartej bankowości. Dyrektywa umożliwia podmiotom trzecim (za zgodą użytkownika) świadczenie trzech rodzajów usług²⁷:

- **usługi inicjowania płatności** (*Payment Initiation Service, PIS*) – pozwalającej dostawcy na dostęp do rachunku online płatnika w celu sprawdzenia dostępności środków pieniężnych, a następnie zainicjowania płatności (za zgodą i w imieniu płatnika), po czym przedstawienie płatnikowi informacji o dokonaniu płatności²⁸;
- **usługi dostępu do informacji o rachunku** (*Account Information Service, AIS*) – polegającej na dostarczeniu skonsolidowanych informacji online o co najmniej jednym lub kilku rachunkach płatniczych, prowadzonych przez jednego lub kilku dostawców usług płatniczych²⁹.
- **usługi potwierdzającej dostępność środków** (*Confirmation of the Availability of Funds, CAF*) – pozwalającej na potwierdzenie dostawcy dostępności na rachunku płatniczym klienta kwoty niezbędnej do wykonania transakcji płatniczej³⁰.

Dyrektywa PSD2 nakłada na banki obowiązek, aby umożliwiły AIS, PIS oraz CAF dostęp (w zakresie świadczonej przez tych dostawców usługi) do prowadzonego przez siebie rachunku użytkownika (bez względu na to, czy pomiędzy nimi a konkretnym TPP będzie istniała umowa określająca zasady takiego dostępu). Co więcej, wprowadzenie do obrotu prawnego powyższych usług stanowi wstęp do budowy nowoczesnych usług opartych na tzw. otwartych API (z ang. *Application Programming Interface*).

PSD2 umożliwi dostawcom usług płatniczych innym niż bank użytkownika uzyskanie dostępu do wszelkich danych, dotyczących konkretnej osoby.

²⁶ Zob. W. Szpringer, M. Szpringer, *Nowe zjawiska w regulacji rynku usług płatniczych* (wybrane problemy na tle projektu noweli do dyrektywy PSD), E-mentor 2014, nr 4 (56).

²⁷ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2018/389 z dnia 27 listopada 2017 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366.

²⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych..., art. 4 pkt 14, 29, art. 66.

²⁹ *Ibidem*, art. 4 pkt 15, art. 67.

³⁰ *Ibidem*, art. 65.

Będą oni mogli poznać szczegółowe dane dotyczące jego zarobków, historii wydatków czy preferencji zakupowych. Co więcej, istnieje przeświadczenie, że takie otwarcie rynku finansowego na podmioty niebankowe spowoduje powstanie luki, którą chętnie wykorzystają wielkie korporacje spod szyldu GAFA (Google, Amazon, Facebook, Apple), przejmując udziały w rynku. Aż 53 proc. przedstawicieli sektora uważa taki scenariusz za realne zagrożenie³¹.

4.4. Mała instytucja płatnicza

Od momentu implementacji regulacji PSD2 w Polsce podmioty, które chcą świadczyć usługi płatnicze, mogą ubiegać się o nową formę prowadzenia działalności – Małą Instytucję Płatniczą (MIP). Mała Instytucja Płatnicza funkcjonuje na podobnej zasadzie jak Krajowa Instytucja Płatnicza (KIP)³², jednak wymogi regulacyjne, które trzeba spełnić, są w tym przypadku mniej rygorystyczne. Mała Instytucja Płatnicza może świadczyć praktycznie wszystkie usługi płatnicze, za wyjątkiem usług opartych o dostęp do rachunków zarezerwowanych dla TPP. Nie może również prowadzić działalności poza Polską, emitować pieniądza elektronicznego oraz inwestować przechowywanych środków. W ramach licencji Małej Instytucji Płatniczej dozwolone są czynności zawarte w dziale VIb³³. Ustanowienie Małej Instytucji Płatniczej może być doskonałym sposobem na przetestowanie usługi czy też produktu przed uzyskaniem zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze Krajowej Instytucji Płatniczej.

Dyrektywa PSD2, a w konsekwencji znowelizowane postanowienia ustawy o usługach płatniczych mają za zadanie ustanowić przepisy, które wyeliminują istniejące luki regulacyjne, zapewniając większą jasność prawa i spójne stosowanie ram legislacyjnych w całej Unii Europejskiej.

5. Skala zagrożeń na rynku płatności elektronicznych w świetle implementacji postanowień dyrektywy PSD2

Korzystanie z usług bankowości elektronicznej pozwala zaoszczędzić użytkownikowi czas, a przy tym stanowi także wygodną formę dokonywania czynności bankowych. Niemniej jednak trzeba zdawać sobie sprawę z tego, że płatności

³¹ **KPMG, ZPB**, *PSD2 i Open Banking Rewolucja czy ewolucja?*, marzec 2019, s. 12.

³² Zob. [www7].

³³ Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 1075), dział VIb.

elektroniczne z uwagi na ich specyfikę są narażone na wpływ cyberprzestępczości³⁴. Według danych prezentowanych przez jeden z amerykańskich serwisów internetowych, poświęconych bezpieczeństwu cybernetycznemu, tj. Dark Reading, aż 6,4 mld e-maili wysyłanych każdego dnia na całym świecie jest fałszywych³⁵. Skala owej przestępczości wynika również z niedostatecznej wiedzy konsumentów na temat bezpieczeństwa bankowości elektronicznej. Z badań przeprowadzonych przez ośrodek TNS Polska na zlecenie Komisji Nadzoru Finansowego wynika, że z taką formą próby przestępstwa spotkało się od 1 do 5% użytkowników bankowości elektronicznej, natomiast ponad 90% z nich zadeklarowało, że nigdy nie padła ofiarą cyberataku³⁶. Uśpiona czujność i przekonanie o braku niebezpieczeństwa sprawia, że użytkownik nie wykonuje podstawowych czynności podyktowanych zasadami bezpieczeństwa, tym samym narażając się na potencjalny atak cyberprzestępców. Dane Kaspersky Lab pokazują, że w 2016 r. zanotowano łącznie około 73 mln prób wyłudzeń danych personalnych, które mogłyby posłużyć do kradzieży pieniędzy. Co czwarty atak stanowił *phishing* bankowy wykorzystujący fałszywe informacje dotyczące bankowości online bądź inne treści związane z bankami³⁷.

Aby oszacować bezpieczeństwo płatności elektronicznych, konieczne staje się przeanalizowanie wszystkich etapów tego procesu. Obszarami infrastruktury płatności elektronicznych wrażliwymi na zagrożenia są bowiem³⁸: systemy płatności³⁹ podmiotów rozliczających transakcje płatnicze (np. KIR), infrastruktury kart płatniczych⁴⁰, informatyczne systemy bankowe, infrastruktury akceptantów⁴¹, a także infrastruktura użytkowników końcowych. Trzeba zdać sobie również sprawę, że rozwój bankowości elektronicznej pociąga za sobą także wzrost różnorodności form przestępczej aktywności, zagrażającej bezpieczeń-

³⁴ Departament Ewidencji Państwowych i Teleinformatyki MSWiA, *Rządowy Program Ochrony Cyberprzestrzeni RP*, Warszawa, czerwiec 2010, s. 6.

³⁵ Dark Reading, August 2018 [www1].

³⁶ KNF [www5].

³⁷ Zob. [www6]; [www8].

³⁸ D. Gradzi, *Third Party Providers (TPP) – nowi dostawcy usług płatniczych w środowisku internetowym i mobilnym. Przegląd regulacji prawnych i analiza możliwych zagrożeń cyberbezpieczeństwa płatniczej infrastruktury krytycznej*, Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego 19/18, s. 133.

³⁹ Zob. [www4].

⁴⁰ Art. 2 ust. 19b) ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz.U. z 2011 r., nr 199, poz. 1175).

⁴¹ Art. 2 ust. 1b) ww. ustawy.

stwu finansowemu na rynku usług bankowych⁴². Biorąc pod uwagę powyższe, wyróżniono wiele typów cyberprzestępczości⁴³, jak chociażby: *phishing* i *pharming* – polegające na wyłudzeniu danych; *sniffing*, czyli monitorowanie danych, które są w obiegu w sieci; *tampering*, czyli przechwycenie i modyfikacja wrażliwych danych; *spoofing*, czyli podszywanie się pod inny element itp. Podkreślenia wymaga fakt, iż we wszystkich sieciach i układach organizacyjnych najsłabszym ogniwem jest ich użytkownik.

W związku z implementacją postanowień dyrektywy PSD2 banki zostały zobowiązane do udostępnienia podmiotom zewnętrznym tzw. API (z ang. *Application Programming Interface*) lub innego interfejsu (tzw. *Open Banking*), umożliwiającego wgląd w rachunki klientów, a także inicjowanie transakcji. Większy dostęp stron trzecich zwiększa możliwości, przez które mogą wystąpić oszustwa, jak chociażby *phishing*⁴⁴, nieuprawnione wykorzystanie danych osobowych czy chociażby problemy w ustaleniu odpowiedzialności za nieautoryzowane transakcje.

Podczas wystąpienia na Paris Polish Forum 2018 w Paryżu, Jan Emeryk Rościszewski, Wiceprezes banku PKO BP zaznaczył, że PSD2 nieść może ze sobą zagrożenie pod kątem bezpieczeństwa baz klientów, dostępu do danych, wymiany informacji nadzwyczaj wrażliwych, takich jak dane autoryzacyjne i identyfikacyjne⁴⁵. Banki posiadają bardzo szczegółowe dane dotyczące swoich klientów, a ich udostępnienie dla podmiotów trzecich może rodzić liczne nadużycia. Jak wynika z badania Autopay Research „Podejście do fintechu 2019”, udostępnianie oraz przetwarzanie danych w innych instytucjach niż banki nadal nie jest do końca akceptowane przez Polaków. Na pytanie „Czy był(a) by Pan(i) skłonny(y) skorzystać z usług finansowych, oferowanych przez inne niż finansowe instytucje?” tylko 7% respondentów odpowiedziało twierdząco⁴⁶.

We współczesnym świecie odpowiednia i skuteczna ochrona dostępu do systemów informatycznych stanowi kluczowy czynnik decydujący o bezpieczeństwie informacji. W dyskusjach dotyczących dyrektywy PSD2 przytacza się różne postulaty, które winny być spełnione, aby korzystanie z usług świad-

⁴² Zob. **T. Eisenhardt**, *Zagrożenia związane z nowymi technologiami – cyberprzestępstwa*, w: **J. Szostak**, *Finanse dziś i jutro – szanse, wyzwania i zagrożenia*, Zeszyty Naukowe Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu 2016/18, Poznań–Chorzów 2016, s. 39.

⁴³ **M. Siwicki**, *Cyberprzestępczość*, C.H. Beck, Gliwice 2013, s. 122.

⁴⁴ **Deloitte**, *How to flourish in an uncertain future. Open banking and PSD2*, s. 8.

⁴⁵ W Rekomendacji KNF wrażliwe dane płatnicze są zdefiniowane jako dane, których uzyskanie przez podmiot nieuprawniony może doprowadzić do dokonania nadużycia; zob. [www.5] s. 6.

⁴⁶ **Bluemia**, Raport: Podejście do fintechu 2019, s. 6

czonych przez podmioty trzecie (*TPP*) przebiegało sprawnie, a co najważniejsze bezpiecznie. W. Szpringer przytacza następujący katalog warunków dostępu *TPP* do rachunków⁴⁷:

- obowiązek zawarcia umowy między *TPP* a dostawcą prowadzącym rachunek;
- identyczny nadzór tych podmiotów, tak jak w przypadku typowych instytucji płatniczych;
- wyraźne ograniczenie do rachunków płatniczych;
- kompensacyjny poziom opłat – tylko uzasadnione koszty udostępnienia informacji;
- różne reżimy prawne dla różnych podmiotów, uzyskujących dostęp do informacji.

Na potrzebę dopracowania przepisów PSD2 odnoszących się do *TPP* wskazał też EBC. W wydanej opinii nie zgłosił wprawdzie zastrzeżeń dotyczących koncepcji dostępu *TPP* do rachunków płatniczych, lecz wskazał, iż konieczne jest stworzenie takich zapisów dyrektywy, która wyjaśni najważniejsze aspekty szczegółowe związane z działaniem *TPP* (w tym zasady dotyczące odpowiedzialności)⁴⁸.

6. Zakończenie

W niniejszym artykule dokonano przeglądu głównych następstw, jakie niesie ze sobą unijna dyrektywa PSD2 w odniesieniu do rynku usług płatniczych w Polsce. Mogłoby się wydawać, że nowa dyrektywa będzie tylko korektą naniesioną na przepisy z 2007 r. (PSD), stało się jednak inaczej. Zmiany, które wprowadza, można bowiem nazwać przełomowymi, a nawet rewolucyjnymi. Zmodyfikowane zostały reguły oraz mechanizmy konkurowania na rynku płatności, z czego wynikają zarówno zagrożenia, jak i szanse. Mówiąc o zagrożeniach, nie sposób pominąć kwestii świadczenia usług przez tzw. podmioty trzecie (podmioty „trzecie” w stosunku do użytkownika zasadniczej usługi płatniczej). Owa zmiana regulacyjna może powodować istotny problem związany z ochroną prywatności użytkowników i zapobieganiem oszustwom, takim jak np. *phishing*, nieuprawnionym wykorzystaniem danych osobowych klientów czy też problemy z ustaleniem odpowiedzialności za nieautoryzowane transakcje.

⁴⁷ W. Szpringer, *Kierunki regulacji sektora fin-tech...*, s. 59.

⁴⁸ Opinion of the European Central Bank of 5 February 2014 on a proposal for a directive of the European Parliament and of the Council on payment services in the internal market and amending Directives 2002.65/EC, 2013/36/EU and 2009/110/EC and repealing Directive 2007/64/EC (CON/2014/9), s. 4

Rynek usług bankowości elektronicznej rozwija się bardzo dynamicznie, a wprowadzone zmiany prawne w postaci przepisów implementujących postanowienia dyrektywy PSD2 mają sprzyjać temu rozwojowi. Pojawienie się wspomnianych podmiotów trzecich ma na celu usprawnienie procesu płatności w celu dalszego rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Celem komisji było przyspieszenie pozytywnych zmian technologicznych i budowa nowych usług o wartości dodanej dla klientów. Zatem należy w tym miejscu podkreślić, że oprócz przytoczonych uprzednio zagrożeń konsekwencje otwarcia dostępu do systemów płatności dla nowych podmiotów usług płatniczych mogą mieć także wymiar korzystny. A mianowicie w postaci ożywienia konkurencji na rynku usług płatniczych, a także wymuszenia współpracy banków i firm technologicznych w interesie klientów. Spośród różnych obszarów, w których dyrektywa PSD2 otworzy nowe możliwości biznesowe, firmy i banki najczęściej wymieniają cross-sell i up-sell produktów i usług (71%), pozyskanie nowych klientów (67%), a także możliwość wprowadzenia nowych produktów i usług (61%)⁴⁹. Przed adresatami regulacji stoi trudne zadanie, aby sprostać wymaganiom i zaoferować pełny pakiet usług dla klientów.

Bibliografia

Akty prawne

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylająca dyrektywę 2007/64/WE (*Payment Services Directive 2*).

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniająca dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylająca dyrektywę 97/5/WE (Dz. Urz. UE L 319 z 5 grudnia 2007) (*Payment Services Directive*).

Opinion of the European Central Bank of 5 February 2014 on a proposal for a directive of the European Parliament and of the Council on payment services in the internal market and amending Directives 2002.65/EC, 2013/36/EU and 2009/110/EC and repealing Directive 2007/64/EC (CON/2014/9).

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2018/389 z dnia 27 listopada 2017 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących silnego uwierzytelniania klienta i wspólnych i bezpiecznych otwartych standardów komunikacji.

Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz.U. 2019.0.659).

⁴⁹ **KPMG, ZPB, PSD2 i Open Banking Rewolucja czy ewolucja?**, Marzec 2019, s. 8.

Opracowania

- Bluemia**, Raport: *Podejście do fintechu 2019*, <https://bluemia.pl/pressroom/raporty/raport-podejscie-do-fintechu-2019>; stan na 29.09.2019 r.
- Deloitte**, *How to flourish in an uncertain future. Open banking and PSD2*.
- Departament Ewidencji Państwowych i Teleinformatyki MSWiA**, *Rządowy Program Ochrony Cyberprzestrzeni RP*, Warszawa, czerwiec 2010.
- Eisenhardt T.**, *Zagrożenia związane z nowymi technologiami – cyberprzestępstwa*, w: J. Szostak, *Finanse dziś i jutro – szanse, wyzwania i zagrożenia*, Zeszyty Naukowe Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, nr 18, Poznań–Chorzów 2016, s. 37–46.
- EY**, *FinTech Adoption Index 2017. The rapid emergence of FinTech*, [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-fintech-adoption-index-2017/\\$FILE/ey-fintech-adoption-index-2017.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-fintech-adoption-index-2017/$FILE/ey-fintech-adoption-index-2017.pdf); stan na 7.07.2019 r.
- Gradzi D.**, *Third Party Providers (TPP) – nowi dostawcy usług płatniczych w środowisku internetowym i mobilnym. Przegląd regulacji prawnych i analiza możliwych zagrożeń cyberbezpieczeństwa płatniczej infrastruktury krytycznej*, Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego 2018/10/19/18, s. 126–149.
- Izba Gospodarki Elektronicznej i Mobile Institute**, *Portfel Polaka, Płatności, budżet, inwestycje i oszczędności*, lipiec 2017.
- Izba Gospodarki Elektronicznej**, *Płatności Cyfrowe 2018*, https://eizba.pl/wp-content/uploads/2018/12/Platnosci_Cyfrowe_2018.pdf; stan na 4.07.2019 r.
- Kasiewicz S.**, *Korzyści i koszty PSD2 w świetle wyników badań*, Zarządzanie i Finanse 3/1, Wydział Zarządzania – Uniwersytet Gdański 2016/3/1, s. 101–120.
- KIR**, *Za e-zakupy coraz rzadziej placimy gotówką*, <https://www.kir.pl/o-nas/aktualnosci/za-e-zakupy-coraz-rzadziej-placimy-gotowka,273.html>; stan na 5.07.2019 r.
- KNF**, *Nie korzystamy bezpiecznie z bankowości elektronicznej*, styczeń 2016.
- London Economics and iff in association with PaySys**, *Study on the impact of directive 2007/64/EC on payment services in the internal market and on the application of to Final report 2013/02*.
- Miklaszewska E.**, *Bankowość spółdzielcza wobec postępującej digitalizacji usług i produktów bankowych*, Bank Spółdzielczy, styczeń–marzec 2019/1/591/, s. 57–60.
- Narodowy Bank Polski**, *Innowacyjne usługi płatnicze – prawo i technologia*, Warszawa 2011.
- NBP**, *Diagnoza stanu rozwoju obrotu bezgotówkowego w Polsce*, Warszawa 2013.
- NBP**, *Ocena funkcjonowania polskiego systemu płatniczego w I półroczu 2011 roku, regulation (EC) NO 924/2009 on cross-border payments in the community. Contract Markt/2011/120/H3/ST/OP, Annexes* Warszawa 2011 r.
- NBP**, *Wybrane wyniki badania Polaków nt. korzystania z usług bankowych i płatności 2016*, styczeń 2017.
- Polasik M.**, *Rozwój bankowości elektronicznej w Polsce – w świetle badań ankietowych*, Bank i Kredyt, sierpień 2005/8, s. 57–68.
- Siwicki M.**, *Cyberprzestępczość*, C.H. Beck, Gliwice 2013.
- Szpringer W.**, *Kierunki regulacji sektora fin-tech na rynku usług finansowych*, Alterum, Ośrodek badań i analiz systemu finansowego, marzec 2017, <http://alterum.pl/uploaded/Szpringer%20full%20last.pdf>
- Szpringer W., Szpringer M.**, *Innowacje w płatnościach elektronicznych: tendencje rozwojowe*, Problemy Zarządzania 13/3 (1), Wydział Zarządzania UW 2015/13, s. 11–28.

Woźniewska G., *Problemy rynku usług płatniczych w Polsce po zmianach regulacyjnych*, *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Lublin – Polonia, Sectio H*, 2015/XLIX/4, s. 686–694.

ZBP, *Innowacje płatnicze w polskim systemie bankowym*, styczeń 2018.

Strony internetowe

<https://www.darkreading.com/endpoint/64-billion-fake-emails-sent-each-day/d/d-id/1332677>; stan na 8.07.2019 r. [www1].

<https://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=2225>; stan na 20.07.2019 r. [www2].

<https://www.nbp.pl/home.aspx?f=/systemplatniczy/ocena/ocena.html>; stan na 28.11.2019 r. [www3].

http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/systemplatniczy/nadzor_syst_platn/systemy_platnosci.html; stan na 8.07.2019 r. [www4].

https://www.knf.gov.pl/knf/pl/komponenty/img/REKOMENDACJA_dot_bezpieczenstwa_transakcji_platniczych_43526.pdf; stan na 28.11.2019 r. [www5].

<https://www.kaspersky.pl/o-nas/informacje-prasowe/2744/zagrozenia-finansowe-w-2016-roku-co-se-kunde-ma-miejsce-atak-phishingowy-ktorego-celem-jest-kradziez-pieniedzy>, dostęp: 8.07.2019 r. [www6].

https://www.knf.gov.pl/dla_rynku/procesy_licencyjne/platniczy/krajowe_instytucje_platnicze/zakres_uslug; stan na 10.07.2019 r. [www7].

<https://securelist.com/financial-cyberthreats-in-2016/77623/>; stan na 8.07.2019 r. [www8].

Marta PADUSZYŃSKA, Bartłomiej PAWLAK

THE PAYMENT SERVICES MARKET IN POLAND IN THE LIGHT OF LEGAL CHANGES IMPLEMENTING THE PROVISIONS OF PSD2

Abstract

Background: The article presents the most important issues related to the full application of the PSD2 regulatory package within the payment services market. Both the current state of the domestic market and prospects for its development are depicted. Everything has been brought together by the upcoming changes, an attempt to estimate the scale of changes that awaits us after the full implementation of the PSD2 directive.

Research purpose: The main aim of the authors was an attempt to present key changes on the payment services market in Poland in the light of key legal changes related to the implementation of the EU directive on payment services, i.e. PSD2, which is a response to the dynamic development of electronic payments and related risks.

Methods: The following article was based to a large extent on the review, analysis and synthesis of selected publications and available statistical data, and was also further expanded to include the results of research by other authors in the discussed area.

Conclusion: The growing number of entities on the payment services market improves the payment process, increasing competition for banks. On the other hand, it raises new problems related to protecting users' privacy and preventing fraud such as "phishing". PSD2 change a number of issues in the face of the changing market, leaving at the same time some uncertainty as to the correctness of their functioning.

Keywords: PSD2, payment services, electronic banking, open banking.